

Oklic vojskovodje na armado.

Vrhovni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Fridrik je izdal povodom cesarjevega rojstnega dne, ki se je letos vsled položaja posebno slovesno obhajal v armadi in mornarici, sledeči oklic, ki se je razglasil moštvo v maternem jeziku:

Vojaki!

Že več kakor eno leto se nahajajo naše čete na kopnem in na morju v najhujši borbi vseh časov zoper cel svet sovražnikov! V neštevilnih bojih se je borila naša armada in naše vojno brodoge z neomajeno hrabrostjo in priborila našim zastavam novo in nevenljivo slavo! V trdem boju preizkušeni in zmagonosni, v polnem zaupanju na končno zmago naše pravične in svete stvari, praznujemo danes že v drugi dan na bojnem polju rojstni dan Njegovega Veličanstva našega najmilostljivejšega cesarja in kralja.

Ne moremo vsi, kakor sicer v mirnem času, obhajati slovesno ta najvišji praznik vsakega vojaka. Z orožjem v rokah se nahaja večina od Vas oko v oko pred sovražnikom! Toda kjerkoli nas naj najde ta praznik, bodisi v vročem boju na krvavem bojišču, na marših ali v taborih, na kopnem ali na morju, povsod se danes spominjamo z vso spoštljivostjo prevzvišene osebe našega najmilostljivejšega najvišjega vojskovodje.

Kakor po vsej naši lepi očetnjavi, tako tudi v naših vrstah neposredno pred sovražnikom se pošiljajo danes tople molitve k Bogu, ki blagoslavlja naše orožje, za blagor našega ljubljenejšega cesarja in kralja. Naše najskrenejše želje za blagoslov povodom tega slovesnega dneva združujemo z novo zaobljubo, da bomo, naj pride, karkoli boče, vstrajali moško in zvesto v boju, dokler se nam ne posreči z božjo pomočjo si priboriti končne zmage in splesti novih lavrik okrog častitljive glave našega ljubljenejšega cesarja in kralja, katerega naj štiti vsegamogočni in ga ohrani v blagor očetnjavi in v blagor njegove armade in vojne mornarice.

Avstrijec v zunanjih brest-litovskih utrdbah.

Budimpeštanski list „Pesti Hiriap“ piše, da je dobil od svojega poročevalca zanesljivo poročilo, da bodo avstrijske prednje čete že te dni došle v zunanje utrdbe trdnjave Brest-Litovsk. Na južno-zahodni strani so baje naši bili v torek dne 17. t. m. oddaljeni le še 14 kilometrov od trdnjave.

Brest-Litovsk.

Naše in nemške armade so prodrle od zahodne strani v polkrogu pred Brest-Litovsk. Razdalja med njimi in zunanji utrdbami znaša, kakor pravijo novejša poročila, komaj 14 km, t. j. tri ure hođa. Trdnjava Brest-Litovsk je ena največjih ruskih trdnjav, zgrajena ob reki Bug, oddaljena od Varšave nad 180 km, od Lvova pa nad 250 km. Brest-Litovsk je glavno mesto vladnega okrožja Grodno in šteje kakih 60 tisoč prebivalcev, od katerih so tri četrtine židje. Glavna trdnjava je zgrajena na otoku reke Bug in ima zelo močno utrjeno območje. Brest-Litovsk je v vojaškem oziru velevažno križišče železnice in cest. V Brest-Litovsk se stekajo štiri železnice iz vseh strani ruskega cesarstva. Bližnja okolica je zelo rodovitna, južno in južno-izhodno od Brest-Litovska se razprostirajo velikanska močvirja, takozvana Rokitno ali Pripjet-močvirja, ki so tako velika, kakor polovica rumunskega kraljestva.

Velikanski napori.

Skoro nepreračunljivi so napori, ki jih morajo naše čete, ki prodirajo na Rusko, prestati. Posebno težaven je dovoz. Mostove čez reko so Rusi za seboj podrli, železnice so poškodovane, ceste spremenjene v blatne klance. Vendar je naše armadno vodstvo vse potrebno ukrenilo, da je armada pred Brest-Litovskim z vsem dobro preskrbljena. Na tisoče vozov se pomika za armado, mnogo tisoč rok popravlja železnice, ceste in mostove.

S kruhom in mesom dovolj preskrbljeni.

Naša in nemška armada ste na Ruskem s kruhom in mesom tako bogato preskrbljeni, da se našim hrabrim vojakom ni treba bati glada. Berolinski listi poročajo, da so se Avstrijci v Siedlcach, Radzynu, Wlodavi, Parczewem in Miedyrzeczah polastili toliko zaloga žita in moka, da sta avstrijska in nemška armada za več mesecev preskrbljeni s kruhom. Tudi veliko število goveje živine so naši zajeli.

Trdnjava Kowno pred padcem.

Ruski listi pišejo, da sovražni težki možnarji bruhajo na rusko trdnjavo Kowno tako silni ogenj, kakor da bi se odprlo pekleno žrelo. Rusi pravijo, da se trdnjava temu ognju ne bo mogla več dolgo u' stavljati.

Ob Dnjestru.

Ogrski listi poročajo, da so Avstrijci severozahodno od Horodenke zabilo močno zagozo v rusko obrambno črto severno od Dnjestra. Naše čete stojijo severno od Černelice že več kilometrov na levem

Dnjestrovem bregu. Tudi v kotu med rekami Dnjestr, Seret in Zbruz smo že pridobili nekaj prostora. Ker silijo tudi na severu od Wladimir-Wolinskega naše čete v izhodni smeri v Rusijo, je ruska armada, ki straži izhodno Galicijo na oni strani Zlote Lipe in Dnjestra v nevarnosti, da jo naši polagoma obkolijo.

Rusi so padeč Varšave zatajili.

Dne 10. avgusta so poslali ruski vojaki, ki so v postojankah na levem Dnjestrovem bregu pri Zaleskyju, na našo stran posebnega odposlanca z vprašanjem, ali je res, da je Varšava padla. Ruski vojaki pravijo, da so jim častniki zatrjevali, da je padeč Varšave le prazna bajka. Rusi so se našim lepo zahvalili za poročilo.

Izdajalec na vislicah.

Švicarski listi poročajo, da je ruski vojni minister obsodil tri uradnike ruskega vojnega ministrstva in sicer Riegerja, Freiburga in Talknikolisa, na smrt na vislicah, ker so baje izdali tajne varšavske trdnjavske načrte sovražnikom ter so na zvit način povzročili, da trdnjava ni bila z vsem potrebnim dovolj preskrbljena. Voditelj pisarne za trdnjavsko oskrbovanje v ruskem vojnem ministrstvu, baron Grofius pa je obsojen na dosmrtno izgnanstvo. Njegove tri pomagače so že obesili.

Švedija dovoli uvoz streliva v Rusijo.

Vojni strokovnjaki pravijo, da je glavni vzrok ruskega umikanja veliko pomanjkanje streliva. Rusija ima le malo tovarn za izdelovanje streliva in tudi potrebnih snovi ji manjka. Iz Kodanja se sedaj poroča, da bo Amerika odslej pošljala preko Švedske izgotovljeno in surovo strelivo na Rusko. Dosedaj Švedska ni dovoljevala tega uvoza preko svojih pokrajin.

Amerika je kriva.

List „Lokalanzeiger“ priobčuje pogovor ameriškega vojnega poročevalca Amersona z nemškim generalnim polkovnikom pl. Moltkejem, ki je na vprašanje, kako dolgo se utegne trajati sedanja vojska, odgovoril sledeče: „Kako dolgo utegne trajati sedanja vojska, je odvisno od tega, kako dolgo bo še Amerika zalagala četverospozazum z orožjem, municijo in z drugimi vojaškimi potrebščinami. Če bi Amerika ne zalagala četverospozazuma, bi bile naše armade že končale vojsko na eni fronti. Ker zalaga Amerika četverospozazum z vojaškimi potrebščinami, se mesarjenje le samo podaljšuje.“

V Švici se bo sklepal mir.

Italijanski list „Secolo“ poroča, da se muči sedaj prejšnji papežev nuncij v Monakovem, kardinal Marzetti, v Švici. Namen njegovega bivanja v Švici je, da ukrene potrebne predpriprave, da se bo udeležil prihodnjih mirovnih pogajanj, ki se bodo vršila v Švici, tudi Vatikan.

Važno posvetovanje v Petrogradu.

V Carskojem selu v Petrogradu se je dne 17. avgusta zbralo večje število poveljujočih generalov s fronte, ministri in predsedstvo dume. Pod carjevim predsedstvom se je vršil nato kronski svet, kateremu se pripisuje velika važnost.

Na Balkanu.

Srbija in Grčija sta zahteve četverospozazuma odklonili in nočeta nič slišati o odstopu macedonskega ozemlja Bolgariji. Na drugi strani pa tudi Bolgarija ni zadovoljna s pogoji, katere ji je stavil četverospozazum in hoče imeti vse macedonsko ozemlje, na katerem prebivajo Bolgari.

Grška zbornica, ki se je sestala dne 16. avgusta, je izvolila z 192 glasovi od 306 oddanih Venizelovega pristaša Zaritzianova za predsednika. Radi tega je ministrski predsednik Gunaris podal ostavko. Naslednik še ni določen, skoro gotovo pa postane Venizelos ministrski predsednik.

Rumunija se je spokorila in je prekinila svoje vojne priprave na naši meji. Spoznala je, da ima le večji dobiček, ako ostane nepristranska in ne napade Avstrije, kakor Italija. Rumunija je dovolila uvoz žita in petroleja v Avstrijo.

Zasebna poročila pravijo, da so Italijani zasedli Drač in da pošiljajo mnogo vojaštva v Albanijo. Med Črnogorci in Albanci je prišlo blizu Skadra do krvavih bojev.

Francija.

V francoski zbornici je prišlo dne 12. in 13. avgusta do burnih prizorov. Opozicija je očitala vojnemu ministrstvu razne nerednosti in goljufije pri armadi.

Napadi so bili pred vsem obrnjeni proti vojnemu ministru Millerandu, kateri baje misli odstopiti.

Ker so se v bolnišnicah od časa, kar traja vojska, delili ranjencem, bolnim in umirajočim vojakom sv. zakramenti in se je opazovalo, da se mnogi vračajo v katoliški tabor, so svobodomiselet in socialisti prisilili vlado, da je ta začela nasprotovati katoliškemu gibanju in je izdala oklic, v katerem se vojaštvo ne sme navajati k nobeni veri, ampak se naj varuje popolna svoboda.

V Egejskem morju se velik sovražni parnik potopil.

Dne 17. avgusta je potopil nemški podmorski čoln v Egejskem morju velik sovražni prevoznik parnik s 10.000 tonami, ki je prevažal sovražne vojake. Na potopljeni ladji je bilo 3000 vojakov, namenjenih za bojišče ob Dardanelah. Le malo število moštva se je rešilo.

Nov kitajski cesar?

Iz Kodanja se poroča: V Pekingu, glavnem mestu Kitajske, se vrše neprestana posvetovanja. Pričakuje se, da bo proglašen sedanji predsednik kitajske ljudovlade, Juansikaj, za kitajskega cesarja.

* **Prijatelj slovenskih vojakov!** Na tisoče slovenskih vojakov stoji na bojišču, kjer se jnaško borijo za cesarja in domovino. Ves svet občuduje njihovo hrabrost. Njihovo junaštvo preganja sovražnika na severu, na jugu pa ga dozdaj zadržuje, da ne more opustošiti in pomandirati naše slovenske zemlje. Slovenci! Kako žalostno bi izgledalo pri nas, ko bi besedolomni Lahi vdrl v naše kraje, razdejali naše vasi in trge, pomandrali naša polja in naše gorice, morili naše očete in matere, onečlašali slovenske žene in dekleta! Ali ni nad vse žalostna usoda tistih ljudi, ki so morali zapustiti zaradi sovražnika svoje domove in pobegniti v tuje kraje! Nam tega ni treba. Zahvaliti se imamo za to našemu junaškemu vojaštvu, ki z vso navdušenostjo odbija nepoštenega sovražnika od naše zemlje. Zato pa moramo biti našim junakom iz srca hvaležni. In kako naj pokažemo to hvaležnost? Naši vojaki so daleč od svojega doma. Izvejo le malokaj, kar se godi po slovenski domovini. Dolg čas jim je v strelskih jarkih po svojih domačih. Zato so silno veseli, ako na bojišču dobijo v roke „Slovenskega Gospodarja“ ali „Stražo“, ki jim prinese ta novico iz domovine. „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ romata potem iz roke v roko in slovenski junaki jih ne dajo od sebe, dokler ni zadnja vrsta prečitana. Polni hvaležnosti so naši junaki za vsak pripisan list. Mnogi si ga naročijo na bojišče. Veliko jih je pa tudi takih, ki si ga ne morejo naročiti, ker nimajo denarja ali ker naročnine ne morejo poslati iz bojišča. Upravništvo pošilja zastoj najmanj 1000 izvodov naših listov vsak teden narazno bolnišnice in na bojišče. Več ne more storiti pri sedanjih draginjah, ko mora papir, barvo in sirovo olje po 25 odstotkov, da celo po 400 odstotkov dražje plačevati, kakor poprej. Prijatelji slovenskih junakov! Poskrbite, da bodo naši vojaki dobili na bojišče naše liste „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“! Žrtvujte nekaj vinarjev v ta namen. S tem se bodele braniteljem naših domov najbolj prikupili. — Kolikokrat se popolnoma nepotrebno izpije marsikateri liter vina ali piva! Pritrgajte si enkrat pripijači in darujte tiste vinarje, ki ste jih s tem prihranili, za naše vojake, da dobijo slovenske liste v roke. V Mariboru se je osnoval odbor, ki zbira prostovoljne doneske, s katerimi se plačujejo naši slovenski časniki, da se potem brezplačno pošiljajo našim slovenskim vojakom. Somišljeniki! Zbirajte pridno tudi najmanjše zneske v ta namen in pošljite jih, da ne bo pomot, samo na naslov: Slovenski časniki za vojake v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Imena darovalcev se bodo objavila v listu „Straža.“

Razne novice.

* **Romanje na Oljsko goro.** Na uvodnem mestu vabimo na romanje k Materi božji na Oljko, katero se vrši zadnje nedelje v avgustu, dne 29. avgusta. Glavno opravilo bo ob 11. uri predpoldan. Pridigo ima prof. dr. Hohnjec.

* **Romanje na Brezje** je bila veličasna prireditev slovenskega naroda. Na tisoče in tisoče vernih Slovencev in Slovenk — cenili so njih število okoli 10.000 — iz vseh slovenskih dežel se je zbralo, da proslavi cesarjevo 85 letnico in izprosi od Boga in Marije srečno zmago avstrijskemu orožju. V ponedeljek dne 16. avgusta zvečer se je vila krog svetišča velikanska procesija. Nešteto lučic je razsvetljevalo nočno temo. Najsvetejšo je nosil jubijanski knezoškof dr. Jeglič, za njim so šli deželni glavar dr. Susterskič, poslanec dr. Kordešec in prof. dr.